

Advies

Conceptnota: "Tripartite overlegstructuur voor het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin"

Brussel, 1 juni 2015

Adviesvraag: Conceptnota: "Tripartite overlegstructuur voor het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin"

Adviesvrager: Jo Vandeurzen - Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Goedkeuring/bekrachtiging raad: na schriftelijke stemprocedure op 1 juni 2015, (één onthouding)

Inhoud

Inleiding	4
1 Overleg met het oog op Integrale Zorg en Ondersteuning	5
2 Duidelijke rollen in het beleidsproces	5
2.1 SARWGG	6
2.2 Overlegcomité WVG	6
3 Operationele afspraken binnen het overlegmodel WVG	7
3.1 Verhouding tussen Overlegcomité en Kamers	7
3.2 Afspraken over loon- en arbeidsvoorwaarden	7
3.3 Secretariaat	8

Inleiding

De SARWGG neemt kennis van de conceptnota "Tripartite overlegstructuur voor het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin" die de Vlaamse Regering goedkeurde op 3 april 2015.

De Vlaamse regering schuift een voorstel naar voor om een Tripartite overlegstructuur voor het beleidsdomein Welzijn, Gezondheid en Gezin (WVG) uit te bouwen. De raad stelt vast dat het voorstel afwijkt van het initiële advies¹ dat de SARWGG hierover opgesteld heeft. De raad ziet echter wel kansen in dit model maar wenst enkele belangrijke aanpassingen aan deze conceptnota voor te stellen, vooraleer de raad zich kan vinden in dit voorgestelde overlegmodel.

De raad heeft twee belangrijke opmerkingen bij het model:

1. Met het oog op het realiseren van integrale zorg en ondersteuning moet dit overlegmodel alle bevoegdheden van Vlaanderen inzake welzijn, volksgezondheid en gezin capteren; De raad stelt vast dat vandaag vooral de nieuwe bevoegdheden voorwerp van bespreking in dit overleg zijn. De raad vraagt om de uitbouw van de overlegstructuur voortdurend af te toetsen aan de transversale integratie. Hierbij willen we verwijzen naar eerdere adviezen van de SARWGG².
2. Er moet duidelijkheid verschaft worden over de opdrachten en de finaliteit van het overlegcomité enerzijds en de SARWGG anderzijds.

Daarnaast vraagt de raad duidelijkheid over enkele operationele afspraken binnen het overlegmodel met het oog op efficiëntie en effectiviteit. De SARWGG doet hiervoor enkele concrete suggesties.

De raad vraagt aandacht voor een evenwichtige vertegenwoordiging in het overlegorgaan. De raad heeft er ook vroeger op gewezen om alle stakeholders op basis van gelijkwaardigheid te betrekken waarin relevantie, representativiteit, deskundigheid en verantwoordelijkheid belangrijke elementen zijn. De raad heeft hierbij de aandacht gevestigd op de belangrijke betrokkenheid van gebruikers en aanbieders.

¹ Advies "Participatie via advies en overleg in het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin", SARWGG, (23 oktober 2014)

² Advies "Bijdrage aan het Groenboek Staatshervorming" (SARWGG, 25/04/2013)
Advies "Groenboek Zesde Staatshervorming" (SARWGG, 26/06/2014)
Advies "Participatie via advies en overleg in het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin", (SARWGG, 23 oktober 2014)

1 Overleg met het oog op Integrale Zorg en Ondersteuning

Met de zesde staatshervorming werden belangrijke bevoegdheden in het welzijns-, gezondheids- en gezinsbeleid overgedragen naar Vlaanderen. Het is voor de raad evident dat deze bevoegdheden niet los kunnen gezien worden van de WVG-bevoegdheden die Vlaanderen reeds uitoefende. Alleen zo kan een beleid gevoerd worden dat intersectoraal samenwerken bevordert en mede hierdoor werk maakt van integrale zorg en ondersteuning.

Vanuit deze visie moeten alle Vlaamse bevoegdheden in het beleidsdomein WVG onderwerp zijn van het overleg en de akkoorden die nagestreefd worden in de overlegstructuur voor het beleidsdomein WVG.

Om deze doelstelling te kunnen realiseren, dringt de raad er op aan om de structuur en samenstelling van het overlegmodel aan te passen. Naast zorg en gezondheid, gezin en Vlaamse sociale bescherming moet ook de welzijnssector een evenwaardige plaats krijgen binnen het overlegmodel.

De raad vraagt dat er bijzondere aandacht gegeven wordt aan de noodzakelijke afstemming tussen het deeldomein welzijn en het deeldomein gezondheid.

De keuze om alle sectoren van het beleidsdomein te vatten binnen dit overlegmodel betekent ook dat in de samenstelling de actoren uit de welzijnssectoren moeten betrokken worden.

Het is belangrijk dat er transparantie is tussen de verschillende kamers en ze op een dynamische wijze omgaan met nieuwe inzichten en thema's.

De raad wenst er ook de aandacht op te vestigen dat de term 'Gezin' meer moet omvatten dan 'gezinnen met jonge kinderen'. Gezinsbeleid heeft ook een sterke link met welzijns- en gezondheidsbeleid.

De raad is graag bereid om mee te denken over de nieuw over te dragen bevoegdheden die vandaag niet expliciet gevat worden in de verschillende kamers.

2 Duidelijke rollen in het beleidsproces

De SARWGG schreef in het advies 'Bijdrage aan het Groenboek Staatshervorming' van 25 april 2013 dat *"Vlaanderen moet de ambitie hebben om te werken aan een model dat een hefboom zal zijn voor de realisatie van Integrale Zorg en Ondersteuning en dat wordt uitgebouwd volgens de principes van Maatschappelijk Verantwoorde Zorg. Daarbij moeten alle actoren maximaal geresponsabiliseerd worden. Daarvoor is een gestructureerd en transparant participatief model met de stakeholders nodig. De raad pleit voor een nieuw Vlaams participatief model waarin relevantie en representatie, deskundigheid en verantwoordelijkheid belangrijke elementen zijn. Afhankelijk van de aard van de activiteiten en verantwoordelijkheden die moeten worden opgenomen krijgt dit model de vorm van advies, gestructureerd overleg of medebeheer.*

- Voor de raad kan dit best door op het niveau van de strategische activiteiten een goedwerkend en tijdig adviesstelsel uit te werken. De raad pleit hier voor advies met motiveringsplicht bij afwijking.

- *Op het vlak van de beheersmatige activiteiten stelt de raad voor minstens een vorm van gestructureerd overleg tussen alle partijen (overheid en andere stakeholders) in het leven te roepen en voor beheersverantwoordelijkheid van stakeholders te opteren wanneer de beheersprocessen een maximale responsabilisering van de stakeholders vereisen".*

Deze belangrijke principes moeten gestalte krijgen in de rol, samenstelling en opdracht van de SARWGG en van het Overlegcomité WVG .

Het is belangrijk om deze rollen en opdrachten helder te maken om efficiëntie te verhogen en dubbel werk te vermijden. De raad stelt voor om deze verduidelijkingen op te nemen in de voorliggende conceptnota.

2.1 SARWGG

Het is belangrijk dat in Vlaanderen op een gestructureerde en transparante wijze **strategische analyses en keuzes** gemaakt worden die voorwerp (kunnen) zijn van toekomstig Vlaams beleid. In de SARWGG wordt een algemene langetermijnvisie ontwikkeld. Daarom adviseert de SARWGG best vroeg in de beleidscyclus over grote strategische keuzes die op lange termijn moeten gerealiseerd worden. De SARWGG reikt de overheid hiervoor thema's aan, signaleert maatschappelijke ontwikkelingen, uit nieuwe wetenschappelijke inzichten, documenteert mogelijke beleidsalternatieven, enz. De SARWGG hanteert hiervoor een helikopterperspectief en kijkt breed (zowel intersectoraal binnen het beleidsdomein WVG als beleidsdomeinoverschrijdend).

Daarnaast moet de SARWGG ook een adviserende rol blijven opnemen om de strategische keuzes en visie in de regelgeving tijdens de besluitvorming (Voorontwerpen van decreet en Besluiten met strategisch belang) te bewaken.

2.2 Overlegcomité WVG

Het Overlegcomité over het Vlaamse welzijns-, gezondheids- en gezinsbeleid heeft als opdracht overleg te organiseren om tot bindende akkoorden te komen. **Het overlegcomité werkt naar akkoorden toe in plaats van naar algemene visieontwikkeling.**

Dit overleg en deze akkoorden situeren zich op het niveau van de besluitvorming (het nemen van beleidsbeslissingen). Dit overleg en deze akkoorden zijn zowel beleidsmatig als operationeel van aard.

Het gaat hierbij grosso modo over:

- (Concrete) onderwerpen die belangrijk zijn en dringend (korte en middellange termijn (max. een legislatuur);
- (Concrete) onderwerpen waarover de onderhandelende partijen engagementen kunnen opnemen en/of gevat worden in hun werking;
- (Concrete) onderwerpen waarover de Vlaamse regering akkoorden wenst te maken;
- De omzetting van grote strategische principes in beleidskeuzes;
- Strategische keuzes in een beheersmatig perspectief;
- Maatregelen waarover de Vlaamse regering grote gedragenheid wenst bij de verschillende middenveldorganisaties;
- ...

Het is eveneens opdracht om de akkoorden op te volgen, te monitoren en te evalueren.

3 Operationele afspraken binnen het overlegmodel WVG

3.1 Verhouding tussen Overlegcomité en Kamers

De Vlaamse Regering stelt voor om de Tripartite-overlegstructuur WVG op te bouwen uit een Overlegcomité met verschillende Kamers.

In de conceptnota staat geschreven dat het Overlegcomité een thema dat in een Kamer behandeld wordt kan 'evoceren' wanneer blijkt dat het thema vanuit een breed perspectief moet worden bekeken. De SARWGG is van mening dat deze werkwijze niet wenselijk is. Het overleg wordt dan immers niet onmiddellijk op het juiste niveau gevoerd. Het overleg dat eerder in de Kamers plaatsvond, wordt dan door anderen overgedaan wat ook aanleiding kan geven tot frustratie of desinteresse bij de leden van de geviseerde Kamer. De raad stelt daarom voor om de werkwijze om te keren.

Het Overlegcomité WVG moet een regisserende en coördinerende rol vervullen en ook bepalen waar welke onderwerpen besproken worden; ofwel in het Overlegcomité zelf ofwel in een of meerdere Kamers. De regiefunctie heeft ook betrekking op verbindingen die moeten gemaakt worden met de federale, Europese,... bevoegdheden over zorg en ondersteuning.

Een ruime samenstelling van het Overlegcomité maakt mogelijk dat vermaatschappelijking van de zorg en ondersteuning versterkt wordt, bijvoorbeeld de link tussen zorg en ondersteuning en werk, ruimtelijke ordening, onderwijs,...

Bij de toewijzing van onderwerpen aan één of meerdere Kamers (eventueel gezamenlijk) bepaalt het Overlegcomité de krijtlijnen en de specifieke opdracht met het oog op het realiseren van akkoorden die integrale zorg en ondersteuning bewerkstelligen.

Het Overlegcomité WVG sluit akkoorden en bekrachtigt de akkoorden die gesloten zijn in de Kamers.

3.2 Afspraken over loon- en arbeidsvoorwaarden

Om integrale zorg en ondersteuning te realiseren is uiteraard de inzet van personeel in het beleidsdomein WVG van groot belang. Het overlegmodel moet hiervoor dan ook voldoende oog hebben.

In het overlegcomité zal gewerkt worden aan organisatiemodellen die toelaten de juiste zorg en ondersteuning te bieden aan gebruikers. Ze zijn een concretisering van de na te streven integrale zorg en ondersteuning. Het is logisch dat op deze organisatiemodellen het te voeren personeelsbeleid in het beleidsdomein WVG moet geënt worden, - en vice versa - wil men de beoogde resultaten boeken.

Vertrekkend van deze organisatiemodellen vinden de meer concrete afspraken over loon- en arbeidsvoorwaarden plaats in het geëigende sociaal overleg.

Beide overlegstructuren moeten elkaar versterken.

3.3 Secretariaat

In de conceptnota wordt de rol van het secretariaat van het Overlegcomité toegewezen aan het secretariaat van de SARWGG.

Deze keuze kan er inderdaad toe bijdragen dat de visie die de SARWGG ontwikkelt makkelijker doorloopt in de akkoorden in het Overlegcomité en vice versa.

De raad wijst er op dat het secretariaat van de SARWGG ook de visieontwikkeling in de SARWGG moet blijven ondersteunen.

Gelet op deze bijkomende opdrachten voor het secretariaat en gelet op de uitbreiding van de bevoegdheden in het Beleidsdomein WVG vraagt de raad om de operationele capaciteit van het secretariaat van de SARWGG en het Overlegcomité WGG met minstens drie VTE uit te breiden.